

NRO 14147 Lärjeån och biflöden – Göteborg och Lerums kommuner Område av riksintresse för naturvård **Områdesnummer:** NRO 14147 **Områdesnamn:** Lärjeån och biflöden **Kommun:** Göteborg/Lerum **Kartblad:** 07B SO **Area:** 1100 ha varav 1076 ha land och 24 ha vatten **Naturgeografisk region:** 21 b Södra Västergötlands sprickdalsområde **Kust/havsregion:** - **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Huvudavrinningsområde 108 Göta älv **Agrara kulturlandskapsregioner:** 7, Bohuslänska kustbygden **Landskapsform:** Sprickdalslandskap **Riksvärde:** **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Älvdal Ädellövskog Vattendrag Flora Fauna skredärr, ravin, meander, korvsjö

Värdeomdöme: Områdets natur- och landskapliga kvaliteter är mycket stora. Av särskilt stort intresse är sprickdalgången i sin helhet samt de särpräglade ravinerna, nedskurna i leriga sediment. Lärjeån med biflöden utgör lek- och uppväxtområde för lax, havsöring, öring, flodpärlmussla m.fl. arter. I Lärjeåns dalgång finns på flera ställen värdefulla ädellövskogar. I de flesta fall dominerar alm, ask och klibbal men även rena lindbestånd förekommer. Vid Gunnilse ligger en värdfull sumpskog med höga botaniska värden. Lövskogarna har höga botaniska värden såväl vad gäller lundfloran som kryptogamfloran knuten till död ved, trädstammar, mark etc. **Huvudkriterier:** Gammal fjorddal med representativ morfologi, med meanderbildningar, breda bottensulor med isolerade åslingor, erosions- och skredvallar samt tydliga spår från kulturpåverkan såsom ”färstigar”. Stort rekreativvärde samt stort 267 potentiellt värde för vandringsfisk. A, B, C (fisk), D (våtmark) **Stödkriterier:** Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion, sårbarhet **Förutsättningar för bevarande:** Fortsatt kalkning av Lärjeån och biflödena där havsöringen leker samt bevarande av vattenkvaliteten. Lövträdsvegetation utmed vattendraget gynnas och skyddas från intrång. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras. Områdets värden kan påverkas negativt av förorenande utsläpp, omgrävningar av åfåran och andra åtgärder i vattnet och omgivande landområden. **Säkerställande och internationell status:** Området berörs av Natura-2000 område (art- och habitatdirektivet). Göteborgs kommun planerar reservatsbildning. **Områdets huvuddrag:** Lärjeån är ett viktigt lek- och uppväxtområde för fisk och flodpärlmussla och havsnejonöga. Området anses ha högt skyddsvärde med avseende på förekomst av skyddsvärda fiskarter/stammar. Här finns landskapliga kvaliteter med raviner och lövskogsbestånd. Lärjeåns dalgång utgör en mäktig sprickdalgång i väst-östlig riktning, som sträcker sig från centrala Göteborg till Mjörnsänkan i Alingsås. Dalgången karaktäriseras till stora delar av öppna marker där djupa raviner bryter sedimentplanet. I västra delen av dalgången övergår jordbrukslandskapet i blandlövskog med förekomster av lundartad ängslövskog. Här förekommer också ett stort skredärr från 1700-talet med skredvallar och mellanliggande våtor. De ställvis breda bottensulorna utmärkes av meanderslingor och korvsjöar. I vattendraget har stora insatser gjorts för att förbättra det tidigare beståndet av havsöring. I Lärjeåns dalgång vid Gunnilse ligger en värdfull sumpskog med höga botaniska värden. I den nedre delen relativt opåverkad med alskogar, ädellövskogar och öppna betade partier. **Anmärkning:** VMI ID: 07B2F02

Referenser: Bergquist, B. 1996. Särskilt skyddsvärda vattenområden med hänsyn till fiske, friluftsliv och förekomst av skyddsvärda fiskarter/stammar. Envall, K. 1986. Inventering av ädellövskog, Göteborgs kommun. Länsstyrelsen, rapport 1986:8. Ericsson, U. m. fl. 1997. Bottenfauna i Göteborgs och Bohus läns vattendrag 1996. Länsstyrelsen, rapport 1997:24. Fiskeriverket. Beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintressen för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk. Fiskeristyrelsen 1984. Bevarande av de svenska fiskbeståndens genetiska resurser. Göteborgs kommun 1979. Natur- och kulturprogram för Göteborg. Göteborgs kommun 1981. Markdispositionsplan för Göteborgs kommun. Harlén, A. &

Höglind, K. 1996. Förslag till samordnat miljöövervakningsprogram för riksintressanta sjöar och vattendrag i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsens PM 1975. Utlåtande angående Lärjeån av docent Åke Hillefors. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1995 Vatten i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1997. Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohus län.